

АКЦИОНЕРНО ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧНА
ЕНЕРГИЈА ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ
28.05-1485/1
28.02.2022
СКОПЈЕ

А.Д. ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА СКОПЈЕ

ГОДИШЕН ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ

**ЗА РАБОТЕЊЕТО НА АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ВО ДРЖАВНА СОПСТВЕНОСТ СКОПЈЕ
ЗА ПЕРИОД I - XII 2021 ГОДИНА**

Февруари 2022

ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Електрани на Северна Македонија АД Скопје (во понатамошниот текст АД ЕСМ Скопје), е компанија 100% во државна сопственост, чија основна дејност е производство на електрична енергија. Основната дејност компанијата ја остварува организирана преку Подружници и тоа две термоелектрани Подружница РЕК Битола и Подружница РЕК Осломеј, како и преку следните хидроцентрали: Подружница ХЕЦ Тиквеш, ХЕЦ Врбен, ХЕЦ Равен и ХЕЦ Вруток – составен дел на Подружница ХЕС Маврово, ХЕЦ Глобочица и ХЕЦ Шпиље – составен дел на Подружница ХЕС Црн Дрим, ХЕЦ Козјак и ХЕЦ Света Петка – составен дел на Подружница ХЕС Треска. Во склоп на компанијата работи и Подружница Енергетика чија дејност е производство, дистрибуција и снабдување со топлинска и електрична енергија како и производство на технолошка пара и напојна вода.

Компанијата работи согласно законот за Енергетика и поседува 8 лиценци за работа согласно дејностите на работењето.

Од вкупното производство на електрична енергија обезбедено од АД ЕСМ за период 01.01.- 31.12. 2021 година 63,13% е произведено во термоелектраните, 33,25% се произведени во хидроцентралите, 3,19% се произведени од ветерниот парк Богданци, додека пак останатите 0,43% се произведени во ТЕ-ТО Енергетика.

АД ЕСМ – Скопје за период 01.01.2021 – 31.12.2021 година ги има остварено следните поважни финансиски движења и резултати од работењето.

1. ОСТВАРЕН ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ

АД ЕСМ оствари вкупни приходи во износ од 15.957.107 илјади денари или 259.465 илјади евра, вкупни расходи во износ од 17.685.315 илјади денари или 287.566 илјади евра во работењето за период Јануари - Декември 2021 година и искажа негативен финансиски резултат остварена загуба пред оданочување во износ од - 1.728.207 илјади денари или - 28.101 илјади евра. Остварената загуба после оданочување изнесува -1.728.207 илјади денари или - 28.101 илјади евра.

За период 01.01.2021 – 31.12.2021 година АД ЕСМ Скопје има остварено вкупни приходи во износ од 15.957.107 илјади денари и забележува зголемување на вкупните приходите за 32,81 % во однос на истиот период 2020 година кога истите изнесувале 12.015.429 илјади денари, додека во однос на планираните приходи за истиот период 2021 година се зголемени за 39,92 % (планирани 11.404.125 илјади денари).

Кога сме кај приходите мораме да напомениме дека поради светската енергетска криза која настана во последниот квартал од 2021 година, Владата на Република северна Македонија кон крајот на 2021 година прогласи кризна состојба во снабдувањето со електрична енергија заради недостиг на електрична енергија и состојбата на пазарите на електрична енергија. Во ваква кризна состојба Владата на Република северна Македонија го поддржа АД ЕСМ со финансиски средства во износ од 5.294.000 илјади денари за справување со кризата. Од овие средства АД ЕСМ наменски за набавка на електрична енергија потроши 4.504.835 илјади денари и овие средства ги евидентираше како приход во својата евиденција, а остатокот од финансиските средства во висина од 789.165 илјади денари се потрошени во 2022 година. Значи зголемување на приходите е пред се поради финансиската поддршка дадена од Владата на Република северна Македонија.

Загубата за период Јануари - Декември 2021 година во однос на истиот период 2020 е зголемена за 695.107 илјади денари пред се заради зголемените вкупни трошоци за 4.636.785 илјади денари од една страна (зголемен надомест за балансирање на несакано отстапување на електрична енергија за 3.586.908 илјади денари, набавка на јаглен за производство на електрична енергија за 654.135 илјади денари, зголемување на трошокот за откоп на јаглен и јаловина за 247.685 илјади денари, зголемен трошокот на мазут за 219.009 илјади денари и друго) и намалување на приходот од основна дејност продажба на електрична енергија за - 255.772 илјади денари поради намаленото производство на електрична енергија и намалената цена од друга страна.

Во 000 денари

ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ	Остварено I-XII.2020	Планирано I-XII.2021	Остварено I-XII.2021	Остварено I-XII.2021 во 000 евра	Инд 4/2	Инд 4/3
1	2	3	4	4/1	5	6
I. ВКУПНИ ПРИХОДИ	12.015.429	11.404.125	15.957.107	259.465	32,81	39,92
II. ВКУПНИ РАСХОДИ	13.048.530	12.421.498	17.685.315	287.566	35,53	42,38
(I - II) ДОБИВКА/ЗАГУБА	-1.033.101	-1.017.373	-1.728.207	-28.101	67,28	69,87
ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ	0	0	0	0	0	0
ДОБИВКА/ЗАГУБА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ	-1.033.101	-1.017.373	-1.728.207	-28.101	67,28	69,87
ПРОИЗВЕДЕНИ GWh	3.590	3.908	3.227		-10,10	-17,42

Во понатамошниот текст се образложени деталите за движењето на приходите и расходите на компанијата како и структурата на нејзините средства и извори на финансирање на истите.

Финансиската слика на компанијата во периодот 01.01.2021 – 31.12.2021 во споредба со планот за 2021 и остварувањата за истиот период 2020 е следна:

А. БИЛАНС НА УСПЕХ

Во 000 денари

ОПИС	01.01.20- 31.12.20	План 01.01.21- 31.12.21	01.01.21- 31.12.2021	01.01.21- 31.12.2021 во 000 евра	2021/ 2020	2021/ 2021 План
Оперативни приходи	11.984.729	11.367.041	15.935.643	259.116	32,97	40,19
- Процент на пораст			32,97%	32,97%		
Трошоци на продадени производи	(5.648.910)	(5.191.704)	(10.314.782)	(167.720)	82,60	98,68
Бруто профит	6.335.819	6.175.337	5.620.861	91.396	-11,28	-8,98
Општи, продажни и административни трошоци	(4.768.933)	(4.639.001)	(4.722.481)	(76.788)	-0,97	1,80
EBITDA	1.556.887	1.536.336	898.380	14.608	-42,66	-41,52
Финансиски приходи/трошоци	(86.145)	(66.443)	(49.159)	(799)	-42,93	-26,01
Оперативен профит /загуба	1.480.741	1.469.892	849.221	13.808	-42,65	-42,23
EBIT	(946.956)	(950.930)	(1.679.048)	(27.302)	77,31	76,57
Амортизација	(2.513.842)	(2.487.265)	(2.577.428)	(41.909)	2,53	3,62
Вонредни приходи	-	-	-	-	0,00	0,00
Профит/ загуба пред оданочување	(1.033.101)	(1.017.373)	(1.728.207)	(28.101)	67,28	69,87
Данок	-	-	-	-	0	0
Нето профит / загуба	(1.033.101)	(1.017.373)	(1.728.207)	(28.101)	67,28	69,87

I. Структура на приходи

Вкупните приходи без финансиските приходи за период 01.01.2021 – 31.12.2021 година се зголемени за 32,97 % односно 3.950.914 илјади денари во споредба со истиот период минатата година. Зголемувањето се должи пред се поради зголемувањето на останатите приходите за 334,65 % односно 3.672.679 илјади денари и тоа за донации од Владата на Република северна Македонија од 4.504.835 илјади денари, повеќе наплатени штети за 39.613 илјади денари, приход по пресуда од АД МЕПСО во висина од 35.776 илјади денари, приход од активирана банкарска гаранција на Стеел Холдинг ДОО Скопје во висина од 17.425 илјади денари и приход од 16.137 илјади денари од Дојче банка за поврат на камата.

Како што веќе напоменавме погоре во текстот, остварените оперативни приходи, во износ од 15.935.643 илјади денари, се зголемени за 32,97 % во однос на истиот период минатата година кога изнесувале 11.984.729 илјади денари, а се зголемени за 40,19 % во однос на планираните. Нивната структура е дадена во прилог:

Во 000 денари

Оперативни приходи	01.01.20 – 31.12.20	План 01.01.21 – 31.12.21	01.01.21 – 31.12.21	2021/ 2020	2021/ 2021 П
Приходи од продажба	10.887.272	11.264.241	11.165.506	2,56	-0,88
Останати приходи *	1.097.457	102.800	4.770.136	334,65	4.540,23
Капитализирано сопствено производство и услуги	0	0	0	0	0
Вкупно	11.984.729	11.367.041	15.935.643	32,97	40,19

* Останатите приходи се зголемени поради донации од Владата на Република северна Македонија од 4.504.835 илјади денари, повеќе наплатени штети за 39.613 илјади денари, приход по пресуда од АД МЕПСО во висина од 35.776 илјади денари, приход од активирана банкарска гаранција на Стеел Холдинг ДОО Скопје во висина од 17.425 илјади денари и приход од 16.137 илјади денари од Дојче банка за поврат на камата.

1.1. Приходите од продажба се 70,07% од вкупните приходи и бележат зголемување во однос на анализираниот период 2020 година за 2,56%, додека во однос на планот се намалени за - 0,88 %. Структурата на приходите од продажба за последните две години е следна:

Во 000 денари

ОПИС	01.01.2020- 31.12.2020	План 01.01.21- 31.12.2021	01.01.21- 31.12.2021	2021/ 2020	2021/ 2021 П
Приходи од продажба на добра - основна дејност *	8.174.785	7.636.865	7.919.014	-3,13%	3,69%
Приход од сопствена потрошувачка – електрич. енергија	833.806	815.535	789.563	-5,31%	-3,18%
Приходи од системски услуги на еес	1.189.556	1.055.280	1.785.488	50,10%	69,20%
Приходи од продажба на вишок на електрична енергија	393.630	1.323.022	323.553	-17,80%	-75,54%
Ост.приход продажба-топлинска енергија-Енергетика **	127.800	140.000	131.260	2,71%	-6,24%
Ост.прих.продажба-електрична енергија-Енергетика***	82.192	99.000	132.631	61,37%	33,97%
Приходи од продажба на добра и услуги на поврзани субјекти ****	28.394	97.564	25.945	-8,63%	-73,41%
Останати приходи *****	57.109	96.974	58.054	1,65%	-40,14%
Вкупно	10.887.272	11.264.241	11.165.506	2,56%	-0,88%

* Приходот од основна дејност е намален поради намаленото производство на електричната енергија.

** Приходот од испорака на топлинска енергија е минимално зголемен во споредба со минатата година.

*** Зголемувањето е резултат на зголемена потрошувачка од корисниците на електрична енергија.

**** Овие приходи се резултат на интерни пресметки помеѓу подружниците и немаат никаков ефект на крајниот резултат бидејќи во една подружница се јавуваат како приход а во друга како расход.

***** Ова зголемување се должи на зголемениот бонус од штети во 2021 година за 2.298 илјади денари.

Во текот на 2021 година поради либерализацијата на пазарот се намали цената на електричната енергија на АД ЕСМ Скопје за - 6,96 % (старата цена беше 2,3900 денари за kwh, додека новата 2,2238 денари за kwh), а официјалното намалување на цената почна да се применува од 01 Јули 2021 година. Покрај намалувањето на цената приходот од продажба бележи намалување и поради намаленото производство на електрична енергија кое е прикажано во табелата подолу:

Во GWh

Производство	01.01. - 31.12.2020	% Учество	План 01.01.- 31.12.2021	% Учество	01.01. - 31.12.2021	% Учество	2021/2020	2021/План 2021
Термоелектрани	2.522	70,26%	2.980	76,25%	2.051	63,56%	-18,67%	-31,16%
Битола 1	821	22,88%	1.023	26,19%	736	22,79%	-10,44%	-28,13%
Битола 2	829	23,10%	720	18,41%	608	18,83%	-26,70%	-15,52%
Битола 3	734	20,44%	951	24,34%	490	15,20%	-33,17%	-48,43%
Осломеј	87	2,43%	223	5,70%	204	6,31%	133,51%	-8,62%
Енергетика	51	1,41%	63	1,62%	14	0,43%	-72,63%	-78,01%
Хидроелектрани	951	26,49%	833	21,30%	1.073	33,25%	12,82%	28,88%
Вруток	308	8,59%	156	3,99%	344	10,65%	11,54%	120,58%
Равен	36	1,00%	19	0,48%	40	1,25%	12,48%	115,11%
Врбен	31	0,87%	38	0,97%	37	1,15%	18,04%	-1,84%
Шпилје	204	5,67%	241	6,18%	257	7,96%	26,10%	6,39%
Глобочица	137	3,81%	168	4,29%	160	4,95%	16,68%	-4,66%
Тиквеш	98	2,73%	107	2,74%	90	2,79%	-8,22%	-16,07%
Козјак	95	2,66%	70	1,80%	98	3,02%	2,16%	38,55%
Света Петка	42	1,16%	34	0,86%	48	1,49%	15,07%	42,06%
Ветерен парк Богданци	117	3,25%	96	2,44%	103	3,19%	-11,69%	7,81%
ВКУПНО	3.590	100,00%	3.908	100,00%	3.227	100,00%	-10,10%	-17,42%

Од погореизнесеното можеме да заклучиме дека намалувањето на вкупно производство од - 363 GWh за период Јануари - Декември 2021 година во однос на 2020 година е резултат на намаленото производство на термоцентралите за -18,67 %, односно термоцентралите помалку произвеле - 471 GWh, додека хидроцентралите произвеле за 12,82 % повеќе киловат часови односно 122 GWh повеќе, додека ветерен парк Богданци произвел помалку за -11,69 % односно - 14 GWh.

1.2 Структурата на Останатите приходи кои се зголемени за 334,65 % во однос на истиот период минатата година е следна:

Во 000 денари

ОПИС	01.01.2020- 31.12.2020	План 01.01.21- 31.12.2021	01.01.21- 31.12.2021	2021/ 2020	2021/ 2021 П
Приходи од наплатени штети *	38.567	34.367	78.180	102,71%	127,49%
Останати неспомнати делови приходи за превоз од вработени **	1.533	3.974	3.885	153,34%	-2,24%
Наплатени приходи од поранешни години ***	3.582	3.512	10.883	203,78%	209,91%
Останато ****	1.053.775	60.947	4.677.189	343,85%	7.574,16%
Вкупно	1.097.457	102.800	4.770.136	334,65%	4.540,23%

* Приходот од наплатени штети е зголемен за 39.613 илјади денари поради зголемениот број штети оваа година во однос на минатата година.

** Приходот за превозот од вработени е зголемен поради зголемениот број на вработени на кои им се одбиваат парични средства од плата за превоз од дома до работа и обратно.

*** Наплатен долг по судска пресуда од АД МЕПСО во висина од 6.973 илјади денари.

**** Останатите приходи се зголемени поради донации од Владата на Република северна Македонија од 4.504.835 илјади денари, приход по пресуда од АД МЕПСО во висина од 35.776 илјади денари, приход од активирана банкарска гаранција на Стеел Холдинг ДОО Скопје во висина од 17.425 илјади денари и приход од 16.137 илјади денари од Дојче банка за поврат на камата.

II. Структура на трошоци

При споредба на периодот Јануари - Декември 2021/2020 година забележуваме дека има зголемување на вкупните трошоци од работењето за 35,53 % односно 4.636.785 илјади денари во услови кога вкупниот приходот е зголемен за 32,81%, додека споредено со планираните трошоци има зголемување од 42,38 %. Како што може да се види подолу од Табелата кај некои Подружниците има зголемување додека кај други намалување на трошоците. Најголемо вредносно зголемување од 3.574.058 илјади денари има кај Дирекцијата на АД ЕСМ поради зголемен надомест за балансирање на несакано отстапување на ел. енергија за 3.586.908 илјади денари. Зголемувањето во РЕК Осломеј е поради набавка на јаглен за производство на ел. енергија во вредност од 633.276 илјади денари. Додека вредносно зголемување на трошоците од 283.916 илјади денари има кај РЕК Битола поради зголемување на потрошениот мазут за 287.073 илјади денари, зголемување на трошокот за откоп на јаглен и јаловина за 247.685 илјади денари, повеќе потрошени материјали за 108.056 илјади денари и др. Кај Подружница Енергетика има најголемо намалување од - 51.772 илјади денари поради намалениот трошок за гас од -130.148 илјади денари.

Во 000 денари

Трошоци по подружници	01.01.2020- 31.12.2020	План 01.01.21- 31.12.2021	01.01.21- 31.12.2021	2021/ 2020	2021/ 2021 П
Дирекција	1.537.456	1.072.588	5.111.514	232,47	376,56
ХЕС Маврово	522.668	584.958	503.647	-3,64	-13,90
ХЕС Црн Дрим	307.735	381.655	313.041	1,72	-17,98
ХЕЦ Тиквеш	135.765	168.035	133.790	-1,45	-20,38
РЕК Битола	7.892.819	7.118.893	8.176.735	3,60	14,86
РЕК Осломеј	1.383.952	1.828.575	2.237.652	61,69	22,37
ХЕЦ Треска	627.862	630.390	620.435	-1,18	-1,58
Енергетика	640.274	636.403	588.501	-8,09	-7,53
Вкупно трошоци АД ЕСМ	13.048.530	12.421.498	17.685.315	35,53	42,38
Вкупен приход АД ЕСМ	12.015.429	11.404.125	15.957.107	32,81	39,92

За период 01.01.-31.12.2021 година во однос на истиот период минатата година има зголемување на вкупните трошоци за 4.636.785 илјади денари што се должи на зголемен надомест за балансирање на несакано отстапување на ел. енергија за 3.586.908 илјади денари, набавка на јаглен за производство на електрична енергија за 654.135 илјади денари, зголемување на трошокот за откоп на јаглен и јаловина за 247.685 илјади денари, зголемен трошокот на мазут за 219.009 илјади денари и друго.

Анализата на трошоците е дадена во прилог.

II.1 Трошоците на продадени производи се однесуваат на следните ставки:

Во 000 денари

ОПИС	01.01.2020- 31.12.2020	План 01.01.21 - 31.12.2021	01.01.21- 31.12.2021	2021/ 2020	2021/ 2021 П
Трошоци за сировини и други материјали	2.907.241	3.031.046	3.680.735	26,61%	21,43%
Набавна вредност на продадени стоки	605.175	319.659	4.197.140	593,54%	1213,01%
Услуги со карактер на материјални трошоци	2.111.938	2.139.829	2.604.850	23,34%	21,73%
Промени во залихата	24.555	-298.830	-167.944	-783,94%	-43,80%
Вкупо	5.648.910	5.191.704	10.314.782	82,60%	98,68%

Од табелата може да се констатира дека овие трошоци бележат зголемување од 82,60 % односно 4.665.872 илјади денари во споредба со истиот период минатата година пред се поради зголемен надомест за балансирање на несакано отстапување на електрична енергија за 3.586.908 илјади денари, зголемување на трошоците за сировини и други материјали од 773.495 илјади денари поточно за набавка на јаглен за производство од 654.135 илјади денари, додека услугите со карактер на материјални трошоци се зголемени за 492.912 илјади денари пред се заради зголемувањето на трошокот за откоп на јаглен и јаловина за 247.685 илјади денари. Исто така за напомена е и намалувањето на трошокот за залиха на недовршеното производство (јаглен) во висина од - 192.499 илјади денари.

Структурата на трошоци за сировини и материјали во износ од 3.680.735 илјади денари е следна:

Во 000 денари

ОПИС	01.01.2020- 31.12.2020	План 01.01.21- 31.12.2021	01.01.21- 31.12.2021	2021/ 2020	2021/ 2021 П
Трошоци за сировини и материјали за производство	169.730	633.111	836.538	392,86%	32,13%
Потрошен јаглен за производство на ел.енергија	0	450.000	654.135	0,00%	45,36%
Потрошена вода за производство на електрична енергија	132.426	132.331	134.752	1,76%	1,83%
Потрошена врела вода за продажба	0	0	0	0,00%	0,00%
ХТЗ опрема во производство	2.257	11.310	1.091	-51,64%	-90,35%
Потрошен канцелариски материјал	3.460	6.643	4.291	24,01%	-35,40%
Материјал за чистење и одржување	6.287	8.412	1.927	-69,34%	-77,09%
Потрошени сировини и материјали за производство	25.300	24.416	40.342	59,45%	65,23%
Трошоци за потрошена енергија за производство	1.977.931	1.773.183	2.018.892	2,07%	13,86%
Потрошена електрична енергија	9.492	12.277	8.464	-10,84%	-31,06%
Потрошена сопствена електрична енергија	844.233	815.535	807.035	-4,41%	-1,04%
Потрошен гориво за тешки моторни возила и машини	35.987	73.945	31.208	-13,28%	-57,80%
Парно	3.404	3.319	2.758	-18,98%	-16,93%
Друг огревен материјал (гас за Енергетика)	376.125	350.950	248.454	-33,94%	-29,21%
Потрошено уље за постројки и опрема	28.504	55.956	21.457	-24,72%	-61,65%
Потрошено уље за тешки моторни возила и градежни машини	2.081	3.530	1.690	-18,78%	-52,12%
Потрошен мазут за производство на електрична енергија	676.820	455.000	895.828	32,36%	96,89%
Потрошено дизел гориво за производство на ел.енергија	1.284	2.670	1.999	55,62%	-25,14%
Останати трошоци за енергија за производство	0	0	0	0,00%	0,00%
Трошоци за потрошена енергија за администрација	11.630	26.393	14.454	24,28%	-45,23%
Потрошен гориво за моторни возила	11.616	26.333	14.452	24,41%	-45,12%
Потрошено уље за моторни возила	14	60	3	-79,52%	-95,27%
Трошоци за резервни делови и материјали за одржување за производство	693.940	534.310	771.089	11,12%	44,32%
Потрошени резервни делови и материјали за одржување	693.903	527.160	770.643	11,06%	46,19%
Потрошени резервни делови и материјали за одржување на возила	37	7.150	446	1.111,56%	-93,77%
Трошоци за резервни делови и материјали за одржување за администрација	27.799	19.341	28.506	2,54%	47,39%
Потрошени резервни делови и материјали за одржување	27.799	19.341	28.506	2,54%	47,39%
Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми за производство	22.652	37.271	8.790	-61,20%	-76,42%
Трошоци за ситен инвентар за производство	15.569	16.444	4.153	-73,32%	-74,74%
Трошоци за авто гуми за градежни машини и тешки возила	1.007	1.489	186	-81,54%	-87,51%
Трошоци за ЛЗС за производство	6.076	19.339	4.451	-26,75%	-76,99%
Трошоци за ситен инвентар, амбалажа и автогуми(за админ)	3.560	7.438	2.466	-30,73%	-66,85%
Трошоци за ситен инвентар	0	0	0	0,00%	0,00%
Трошоци за авто гуми за возила	3.560	7.438	2.466	-30,73%	-66,85%
Вкупно	2.907.241	3.031.046	3.680.735	26,61%	21,43%

- **Трошокот за ХТЗ опрема** за производство за период 01.01.-31.12.2021 е намален за - 51,64% во споредба со истиот период минатата година или -1.165 илјади денари, бидејќи оваа опрема се требува на две години и во годината кога треба да се набавува овој трошок се зголемува.
- **Сопствената потрошената електрична енергија** е намалена поради намаленото производство на електрична енергија во термоелектраните.
- **Трошокот за потрошен дизел гориво за производство на електрична енергија** е зголемен во анализираниот период за 55,62% (714 илјади денари) и изнесува 1.999 илјади денари. Зголемувањето е во РЕК Осломеј и се должи на повеќе потрошено дизел гориво при покренување на термоелектраната.

Како позначајни ставки од претходната табела кои кај кои има поголеми промени се:

- **Потрошувачката на друг огревен материјал** се однесува на евиденцијата на гас за производство на топлинска енергија во Подружница Енергетика и е намален за -34,86 % односно -130.148 илјади денари во однос на истиот период минатата година. Испораката на топлинска енергија е поврзана со надворешните температури и се врши согласно температурен дијаграм. Во Q1 2020 година поради пониските температури беа испорачани поголеми количини на топлинска енергија за што беа потрошени и поголеми количини на гас додека оваа година е испорачано помало количина на гас и цената на гас оваа година е помала од лани. Да напоменеме дека во 2020 година се произведуваше и електрична енергија при што работеше и турбогенераторската постројка TG1 и беа произведени 50.750 MWh, а оваа година овој период се произведени 13.889 MWh на електрична енергија.
- **Потрошените резервни делови и материјали за одржување** се зголемени за 76.740 илјади денари или 11,06 % во однос на истиот период минатата година. Ова зголемување се должи пред се поради повеќе потрошените резервни делови и материјали за тековно одржување на постројките во РЕК Битола за 108.056 илјади денари во споредба со истиот период минатата година.
- **Потрошен мазут за производство на електрична енергија** – вредносно е зголемен за 32,36% односно 219.009 илјади денари во однос на 2020. Од подолу приложената табела може да се констатира дека за период 01.01.-31.12.2021 година во РЕК Осломеј потрошувачката на мазут вредносно е намалена за -31,11 % додека количински потрошувачката на мазут е зголемена за 1,37 % во однос на истиот период минатата година но се произведени повеќе 116 GWh, а во РЕК Битола потрошувачката на мазут вредносно е зголемена за 62,67 % додека количински потрошувачката на мазут е зголемена за 30,56 % во однос на истиот период минатата година, додека се произведени помалку - 551 GWh односно:

Потрошен мазут		01.01- 31.12.2020	%	01.01- 31.12.2021	%	2021/2020
МКД	РЕК Битола	458.048	67,68%	745.121	83,18%	62,67%
	РЕК Осломеј	218.772	32,32%	150.707	16,82%	-31,11%
Вкупно потрошен мазут во МКД		676.820	100,00%	895.828	100,00%	32,36%
Тони	РЕК Битола	18.739	69,85%	24.466	74,90%	30,56%
	РЕК Осломеј	8.090	30,15%	8.201	25,10%	1,37%
Вкупно потрошен мазут во тони		26.829	100,00%	32.667	100,00%	21,76%
Произведени во GWh Рек Битола		2.384		1.834		-23,09%
Произведени во GWh Рек Осломеј		87		204		133,51%
Мазут/GWh Рек Битола		7,86		13,34		69,76%
Мазут/GWh Рек Осломеј		92,77		40,27		-56,59%

Во табелата во продолжение прикажани се поголемите трошоци за сировини и материјали како учество во вкупно остварениот приход со цел да се види дали за остварените приходи направени се поголеми или помали трошоци во однос на претходната година, односно:

Во 000 денари

ОПИС	01.01.- 31.12.2020	%	01.01.- 31.12.2021	%	2021/2020
Потрошена сопствена електрична енергија	844.233	7,03%	807.035	5,06%	-4,41%
Потрошен гориво за тешки моторни возила и градежни машини	35.987	0,30%	31.208	0,20%	-13,28%
Друг огревен материјал	376.125	3,13%	248.454	1,56%	-33,94%
Потрошен мазут за производство на електрична енергија	676.820	5,63%	895.828	5,61%	32,36%
Потрошени резервни делови и материјали за одржување	693.903	5,78%	770.643	4,83%	11,06%
Потрошени резервни делови и материјали за одржување администрација	27.799	0,23%	28.506	0,18%	2,54%
Останати трошоци за сировини и материјали	252.374	2,10%	899.060	5,63%	256,24%
Вкупно трошоци за сировини и материјали	2.907.241	24,20%	3.680.735	23,07%	26,61%
Вкупено остварени приходи	12.015.429	100,00%	15.957.107	100,00%	32,81%

Од погоре презентираниот заклучуваме дека за периодот 01.01.-31.12.2021 година поголемите трошоци со помал процент учествуваат во вкупниот приход односно вкупните трошоци за сировини и материјали учествуваат со помал процент во вкупниот приход.

Набавната вредност на продадени стоки за период 01.01.2021 – 31.12.2021 година се 4.197.140 илјади денари и се зголемени за 3.591.964 илјади денари или 593,54 % во споредба со истиот период минаната година. Ова зголемување е пред се за поголемата набавка на електрична енергија за 3.586.908 илјади денари оваа година во споредба со претходната година.

Во услови на енергетска криза кога берзанските цени на ел.енергија многу скокнаа, а во најголемиот производствен енергетски капацитет во државата РЕК Битола имаше хавариски пожар со кој беше оштетен трансформаторот на блок 3, како и влошената хидролошка состојба, АД ЕСМ не беше во можност да ги обезбеди договорените потребни количини кон ЕВН Хоме и беше принудена да набавува ел.енергија на пазар. Цената на електричната енергија во Ноември и Декември 2021 година беше енорно висока на пазарите за електрична енергија.

Структурата на ставката услуги со карактер на материјални трошоци е прикажана во следната табела:

Во 000 денари

ОПИС	01.01.2020- 31.12.2020	План 01.01.21- 31.12.2021	01.01.21- 31.12.2021	2021/ 2020	2021/ 2021 П
Транспортни услуги	53.995	49.020	112.795	108,90%	130,10%
Транспортни услуги во јавен сообраќај во земјата	382	1.130	1.528	300,02%	35,26%
Трошоци за услуги на пренос, претовар и истовар	2	2	5	233,33%	150,00%
Услуги за превоз на вработени	5.638	5.149	5.116	-9,27%	-0,64%
Трошоци за пренесена електрична енергија	47.973	42.739	106.146	121,26%	148,36%
Поштенски услуги, телефонски услуги и интернет	5.572	6.069	6.135	10,10%	1,08%
Трошоци на поштенски услуги во земјата	850	1.014	762	-10,34%	-24,80%
Трошоци за поштенски услуги во странство	0	49	0	0,00%	-100,00%
Трошоци за фиксни телефони	2.411	2.895	2.356	-2,30%	-18,62%
Трошоци за мобилни телефони	1.544	1.329	1.931	25,10%	45,35%
Трошоци за интернет услуги	767	783	1.085	41,54%	38,56%
Надворешни услуги за изработка на добра и извршување на услуги	26.847	37.074	26.836	-0,04%	-27,61%
Услуги за изработка, доработка на производи	26.847	37.074	26.836	-0,04%	-27,61%
Услуги за одржување и заштита	1.868.909	1.852.121	2.267.733	21,34%	22,44%
Услуги за одржување (ремонтни активности)	111.830	322.752	177.077	58,34%	-45,14%
Услуги за одржување на средствата за заштита на работа	345	670	247	-28,48%	-63,19%
Услуги за одржување на ситен инвентар и амбалажа	10	380	4	-58,08%	-98,91%
Услуги за одржување хигиена во просториите	811	700	601	-25,90%	-14,10%
Услуги за тековно одржување	452.322	360.198	538.626	19,08%	49,54%
Трошоци за откоп на јаглен и јаловина	1.295.649	1.147.263	1.543.334	19,12%	34,52%
Услуги за одржување на тешки моторни возила	2.482	9.820	960	-61,33%	-90,23%
Услуги за одржување на лесни моторни возила	5.416	10.288	6.811	25,74%	-33,80%
Други услуги за одржување	43	50	74	71,31%	48,76%
Наемнини-лизинг	3.556	3.097	3.813	7,23%	23,14%
Наем за недвижности во земјата	3.505	3.097	3.732	6,47%	20,52%
Наем од граѓани	0	0	0	0,00%	0,00%
Останат наем	51	0	81	59,65%	0,00%
Комунални услуги	35.911	38.787	34.451	-4,06%	-11,18%
Комунални услуги (смет, вода, канализација, комунален смет)	35.911	38.787	34.451	-4,06%	-11,18%
Трошоци за истражување и развој	4.553	35.875	14.148	210,76%	-60,56%
Трошоци за услугите за тековните потреби на научно истр.	4.553	35.875	14.148	210,76%	-60,56%
Трошоци за реклама, пропаганда, промоција и саем	106	152	125	18,30%	-17,73%
Трошоци за промоција, пропаганда и реклама во земјата	106	152	125	18,30%	-17,73%
Останати услуги	112.490	117.633	138.814	23,40%	18,01%
Трошоци за услуги за заштита на работната средина	7.822	8.785	3.993	-48,95%	-54,54%
Надомест за користење на јавни складови	8	607	14	71,06%	-97,76%
Надомест за автопати, патарина и паркинг	1.457	1.599	1.727	18,56%	8,03%
Услуга за функционалност на уред ГПС	0	0	0	0,00%	0,00%
Надомест за технички преглед при регистрација на возила	1.156	1.101	1.142	-1,23%	3,68%
Трошоци за здравствени прегледи на работниците	5.901	13.844	7.151	21,19%	-48,35%
Трошоци за системски услуги	95.639	88.716	119.580	25,03%	34,79%
Други материјални услуги	508	2.980	5.207	925,12%	74,71%
Вкупно	2.111.938	2.139.829	2.604.850	23,34%	21,73%

Како позначајни ставки од претходната табела кои имаат поголеми промени се:

- **Услугите за одржување односно ремонтите активности** за анализираниот период оваа година се зголемени за 58,34% односно 65.246 илјади денари во однос на истиот период минатата година. Тие во поголем дел се однесуваат на РЕК Битола за специјализирана работна рака за ремонтни активности на Блок I и Блок III, и тоа: Браварски работи на арматура и брусеење на вентили со сопствена машина, браварско-заварувачки работи на арматура, цевководи и заварување, ревизија на потпорно-обесуваачки систем на цевководи и термичка обработка на заварени споеви.

- **Услугите за тековно одржување** за период 01.01.-31.12.2021 година покажуваат зголемување од 86.304 илјади денари или 19,08% во однос на истиот период минатата година. Зголемување има во повеќе Подружници но најголемо во Рек Осломеј каде трошоците се зголемени за 38.513 илјади денари, во Дирекцијата зголемувањето е 29.271 илјади денари за сервисирање на ветерен парк Богданци согласно договорот, додека во РЕК Битола трошоците за одржување се зголемени за 11.230 илјади денари.

Услугите од механизација во РЕК Битола се зголемени и тие опфаќаат ангажирана механизација, и тоа: камион со волумен на сандакот од мин.14 м3 за ПЕ-ТЕ, градежна машина KOMATSU 155 AX булдожер гасеничар со снага на мотор од 200-350 KW, скип со снага на мотор поголема од 40 KW, товарно возило MAN 4x4 со вградена телескопска дигалка, товарно возило MERCEDES Atego 4x4 со вградена телескопска дигалка, цистерна за вода со волумен мин.8 м3 со пумпа за распрскување, автодигалка од 13 до 25 т., утоварна лопата – гасеничар со зафатнина на корпа мин. 4 м3, и др.

- **Трошоците за откоп на јаглен и јаловина** за период 01.01.-31.12.2021 година се во износ од 1.543.334 илјади денари и се зголемени за 247.685 илјади денари или 19,12% во однос на истиот период минатата година додека во однос на планот исто се зголемени за 34,52%. Зголемувањето на трошоците се должи пред сè на:

1.Трошоците кои опфаќаат ископ, транспорт, одлагање и разатирање на јаловина на далечина од 1.500-3.000 метри за период 01.01.-31.12.2021 година се 580.830 илјади денари и се зголемени за 344.312 илјади денари или 145,57%.

2. Трошоците за ангажираната дисконтинуирана механизација од надворешни фирми за период 01.01.-31.12.2021 година се остварени во износ од 388.156 илјади денари и бележат намалување од-250.144 илјади денари односно -39,19 % во однос на истиот период 2020 година и истите се однесуваат на ангажирање на услуги од градежни машини заради создавање на услов за формирање на нови траси и објекти за одводнување како и создавање поволни услови за работа на рудникот. Потребата од ангажирање на механизација од надворешни фирми се јавува како резултат на недостатокот на сопствена механизација.

3. Трошоците за ископ и транспорт на јаглен во кило џули за период 01.01.-31.12.2021 година се 574.348 илјади денари и бележат зголемување од 153.517 илјади денари или 36,48 % во однос на истиот период минатата година. Произведени се 4.378.420 тони јаглен односно за 1,22 % повеќе во однос на истиот период од 2020 година кога се произведени 4.325.680 тони јаглен. Произведениот јаглен во Р.Суводол претставува 85,29 % од вкупното производство на јаглен.

- **Трошоците за услугите за тековните потреби на научно истражување** во периодот 01.01.2021 -31.12.2021 година во однос на истиот период 2020 година се зголемени за 210,76% односно 9.595 илјади денари. Тие во поголем дел се состојат од консултански услуги од факултетите, изработка на геодетски елаборати за геодетски работи за посебни намени, премер на објекти во функција на запишување, како и испитувања на транспортни траки.

- **Трошоците за здравствени прегледи** на работниците се зголемени за 21,19 % и изнесуваат 7.151 илјади денари. Здравствените прегледи се реализираат во зависност од можностите на Економскиот оператор кој ја дава услугата, како и од можностите да се ослободат работниците за таа намена без да трпи производниот процес. Согласно законските прописи здравствен преглед се врши на секои 2 години и затоа е можно динамиката на прегледите да е различна во одделни периоди или години.

Во табелата во продолжение прикажани се поголемите трошоци за услуги како учество во вкупно остварениот приход со цел да се види дали за остварените приходи направени се поголеми или помали трошоци во однос на претходната година, односно:

Во 000 денари

ОПИС	01.01.- 31.12.2020	%	01.01.- 31.12.2021	%	2021/2020
Услуги за тековно одржување	452.322	3,76%	538.626	3,38%	19,08%
Трошоци за откоп на јаглен и јаловина	1.295.649	10,78%	1.543.334	9,67%	19,12%
Комунални услуги (смет, вода, канализација, комунални услуги)	35.911	0,30%	34.451	0,22%	-4,06%
Трошоци за системски услуги	95.639	0,80%	119.580	0,75%	25,03%
Останати услуги	232.418	1,93%	368.860	2,31%	58,71%
Вкупно услуги со карактер на материјални трошоци	2.111.938	17,58%	2.604.850	16,32%	23,34%
Вкупен приход	12.015.429	100,00%	15.957.107	100,00%	32,81%

II.2 Општи продажни и административни трошоци се однесуваат на:

Во 000 денари

ОПИС	01.01.2020- 31.12.2020	План 01.01.21-31.12.2021	01.01.21- 31.12.2021	2021/ 2020	2021/ 2021 П
Трошоци за вработени	3.843.304	3.887.360	3.743.244	-2,60%	-3,71%
Вредносно усогласување на средствата	1.999	99	197	-90,15%	99,28%
Резервирање на трошоци и ризици	157.238	14.202	64.767	-58,81%	356,03%
Останати расходи од работењето	766.392	737.340	914.273	19,30%	24,00%
Вкупно	4.768.933	4.639.001	4.722.481	-0,97%	1,80%

Трошоци за вработени:

Во 000 денари

ОПИС	01.01.2020- 31.12.2020	План 01.01.21 – 31.12.2021	01.01.21- 31.12.2021	2021/ 2020	2021/ 2021 П
Плата и надоместоци од плата – бруто *	3.548.530	3.558.291	3.442.698	-2,98%	-3,25%
Останати трошоци за вработените	171.897	184.253	182.425	6,12%	-0,99%
Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци	3.527	6.624	4.577	29,75%	-30,91%
Надомест на трошоците на вработените и подароци	103.597	122.028	102.788	-0,78%	-15,77%
Трошоци за осигурување од задолжителни ризици на работници од процес при работа	15.753	16.164	10.756	-31,72%	-33,46%
Вкупно трошоци за вработени	3.843.304	3.887.360	3.743.244	-2,60%	-3,71%

* Просечниот број на вработени со Декември 2021 година изнесува 4.589 вработени, додека минатата година со Декември биле просечно вработени 4.802 лица. Трошоците за плата и надоместоци од бруто плата во 2021 се намалени за - 105.832 илјади денари во споредба со 2020. Останатите трошоци за вработените се зголемени за 10.528 илјади денари поради тоа што оваа година се исплати регрес за годишен одмор поголем за 5.856 илјади денари и зголемена е помошта на семејства за 3.518 илјади денари. Надомест на трошоците на вработените и подароци е намален за - 809 илјади денари бидејќи трошокот за сместување и исхрана на терен е намален за - 2.466 илјади денари.

Останати расходи од работењето се однесува на:

Во 000 денари

ОПИС	01.01.20- 31.12.20	План 01.01.21- 31.12.2021	01.01.21- 31.12.2021	2021/ 2020	2021/ 2021 П
<i>Трошоци за надомест и други примања на членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители</i>	1.769	2.009	2.515	42,15%	25,18%
<i>Трошоци за спонзорства и донации</i>	56.707	58.437	49.454	-12,79%	-15,37%
Трошоци за спонзорство	3.020	3.733	620	-79,47%	-83,39%
Донации во земјата	5.687	6.704	834	-85,34%	-87,56%
Донации за синдикат	48.000	48.000	48.000	0,00%	0,00%
Донации за ДООЕЛ	0	0	0	0,00%	0,00%
<i>Трошоци за репрезентација</i>	6.732	5.643	4.457	-33,80%	-21,01%
Трошоци за репрезентација во земјата	596	1.107	445	-25,42%	-59,81%
Репрезентација - надворешни угостителски услуги	1.339	1.566	1.942	45,06%	23,98%
Репрезентација - кафе и сок	1.443	1.942	2.015	39,64%	3,77%
Трошоци за репрезентација - останато	3.354	1.028	55	-98,36%	-94,64%
<i>Трошоци за осигурување</i>	143.756	144.459	160.882	11,91%	11,37%
Трошоци за осигурување на средства	139.858	140.532	157.384	12,53%	11,99%
Трошоци за осигурување од задолжителни ризици од трети лица	2.875	2.882	1.919	-33,28%	-33,42%
Трошоци за осигурување за возила-автоодговорност	1.023	1.045	1.580	54,43%	51,13%
<i>Банкарски услуги и трошоци за платениот промет</i>	3.594	5.504	4.440	23,52%	-19,34%
Банкарски услуги и провизија	2.050	1.994	2.491	21,52%	24,92%
Провизии и куртажа	1.420	3.410	1.827	28,62%	-46,42%
Надомест на провизии за наплата на електрична енергија	124	100	121	-1,84%	21,43%
<i>Останати расходи од работење</i>	553.833	521.288	692.525	25,04%	32,85%
Придонеси за бенифициран стаж	57.454	47.962	56.613	-1,46%	18,04%
Надомести за придонеси на Стопанската комора на РМ	5.962	5.979	5.793	-2,84%	-3,11%
Членарина на здруженија и трошоци за придонеси	6.776	7.024	5.803	-14,36%	-17,39%
Надомести за воден придонес	61.080	61.615	68.191	11,64%	10,67%
Останати даноци, придонеси, членарина и други давачки	21.272	21.105	17.544	-17,53%	-16,87%
Административни и судски такси	4.570	11.459	6.869	50,32%	-40,05%
Консултантски, советодавни и сметководствени услуги	2.181	9.035	1.182	-45,81%	-86,92%
Адвокатски и нотарски услуги	88.741	28.144	14.100	-84,11%	-49,90%
Трошоци за привремени и повремени работи од агенции	210.760	244.611	228.157	8,25%	-6,73%
Интелектуални услуги	493	716	1.096	122,33%	53,03%
Останати нематеријални трошоци и услуги	8.789	24.701	7.456	-15,17%	-69,82%
Казни, пенали, надоместоци за штета и друго	1.105	1.344	754	-31,75%	-43,89%
Други дополнителни утврдени трошоци од минати години	1.791	742	112.262	6.167,14%	15.029,89%
Останати неспомнати трошоци - расходи од работењето	13	5	1.942	14.677,01%	42.132,43%
Расход од поранешми години - регрес за год. Одмор	0	0	30	0,00%	0,00%
Останато	82.845	56.847	164.735	98,85%	189,79%
ВКУПНО	766.392	737.340	914.273	19,30%	24,00%

Дел од трошоците кои се намалени се и трошоците за спонзорство, донации во земјата, репрезентација во земјата и репрезентација останато. Трошоците за осигурување се зголемени за 11,91%. Ова зголемување е поради зголемените премиски стапки согласно новиот договор. Надоместите за воден придонес во износ од 68.191 илјади денари се зголемени за 7.111 илјади денари или 11,64% што се должи на зголемените трошоци за производство. Адвокатските и нотарските услуги се помали за -74.641 илјади денари или - 84,11 % и изнесуваат 14.100 илјади денари.

Ова намалување се должи пред се на трошоците во врска со спорот со Bilfinger Engineering & Technologies GmBH (Бабкок) во вкупен износ од 59.286 илјади денари во 2020 година. Другите дополнителни утврдени трошоци од минати години се зголемени за 110.470 илјади денари заради евидентирање на трошоци од минати години по забелешка од ревизор во вкупна вредност од 112.210 илјади денари. Останатите трошоци за период 01.01.2021 – 31.12.2021 година се зголемени за 81.890 илјади денари или 98,85 %. Ова зголемување се должи на судска пресуда во корист на ССА ДОЕЛ Благунa од 40.320 илјади денари и други судски пресуди во вкупна вредност од 82.035 илјади денари.

Трошоци за привремени и повремени работи од агенции – овој трошок има зголемување од 8,25 % односно 17.397 илјади денари за период 01.01.-31.12.2021 година во однос на истиот период минатата година. Структурата на овие трошоци е следна:

Во 000 денари

ОПИС	вредност	вредност	ИНД
Агенција за вработување	2021	2020	2021/2020
1	2	3	4=2/3*100
РЕК БИТОЛА	156.421	148.701	5
Привремени и повремени работи од агенции	156.421	148.701	5
РЕК ОСЛОМЕЈ	56.632	46.656	21
Привремени и повремени работи од агенции	56.632	46.656	21
ДИРЕКЦИЈА	5.978	6.132	-3
Привремени и повремени работи од агенции	5.978	6.132	-3
ХЕС МАВРОВО	100	884	-89
Привремени и повремени работи од агенции	100	884	-89
ХЕС ЦРН ДРИМ	7.820	7.349	6
Привремени и повремени работи од агенции	7.820	7.349	6
ХЕС ТРЕСКА	154	193	-20
Привремени и повремени работи од агенции	154	193	-20
ХЕЦ ТИКВЕШ	256	0	0
Привремени и повремени работи од агенции	256	0	0
ЕНЕРГЕТИКА	795	845	-6
Привремени и повремени работи од агенции	795	845	-6
ВКУПНО	228.157	210.760	8

Б. БИЛАНС НА СОСТОЈБА

Во 000 МКД / 000EUR

	31.12.2020	31.12.2021 План	31.12.2021	31.12.2021		31.12.2020	31.12.2020 План	31.12.2021	31.12.2021
Актива	000 МКД	000 МКД	000 МКД	000 EUR	Пасива	000 МКД	000 МКД	000 МКД	000 EUR
Нето нематеријални средства	340.703	408.301	314.323	5.111	Капитал	33.170.883	33.170.883	33.170.883	539.364
Земјиште и згради	19.599.741	19.274.545	20.563.029	334.358	Резерви	4.146.220	4.156.998	3.702.388	60.201
Постројки и опрема	12.210.619	13.235.686	11.615.836	188.875	Акумулирана добивка	-1.033.101	15.728	-2.360.002	-38.374
Други постојани средства	3.893.234	2.692.962	3.476.704	56.532	Вкупна нето вредност	36.284.003	37.343.610	34.513.270	561.191
Други финансиски средства	623.900	430.035	623.882	10.144	Долгорочни обврски - Банки	3.054.598	3.058.367	2.821.929	45.885
Вкупно постојани средства	36.668.197	36.041.529	36.593.775	595.021	Вкупно капитал + долгорочни обврски	39.338.601	40.401.977	37.335.200	607.076
Залиха	2.689.804	2.693.605	2.888.833	46.973	Краткорочни обврски - добавувачи	1.656.578	923.983	3.071.913	49.950
Побарувања	1.183.900	1.283.369	1.424.655	23.165	Краткорочни кредити	1.197.415	1.162.959	1.038.117	16.880
Други побарувања	347.721	282.103	1.017.778	16.549	Други краткорочни обврски	410.712	458.024	405.494	6.593
Други тековни средства	91.246	118.097	79.038	1.285	Дивиденди	0	0	0	0
Готовина / банкарски депозити	1.745.997	2.665.986	1.141.558	18.562	Други обврски ПБР	123.559	137.746	1.294.914	21.056
Вкупно тековни средства	6.058.667	7.043.159	6.551.862	106.534	Вкупно краткорочни обврски	3.388.264	2.682.711	5.810.437	94.479
ВКУПНА АКТИВА	42.726.864	43.084.688	43.145.637	701.555	ВКУПНА ПАСИВА	42.726.864	43.084.688	43.145.637	701.555

*Прикажаниот биланс на состојба е прилагоден за аналитички цели, односно од него се отстранети состојбите на побарувањата и обврските од поврзани друштва од сметките 110 и 210.

**Од АВР и ПБР исто така за аналитички цели со состојба 31.12.2021 е отстранет износ од 7.859.491 илјади денари, кој произлегува од делбениот биланс на АД ЕСМ.

I. АКТИВА

Во периодот од 01.01.2021 – 31.12.2021 ако го погледнеме паричниот тек ќе забележиме дека инвестиционите активности се во износ од 2.503.006 илјади денари. Најголем дел од инвестиционите активности се вложувања во фотонапонска централа во РЕК Осломеј, ветерен парк Богданци втора фаза, топлофикација Битола, рудници РЕК Битола, ревитализација на РЕК Битола поточно за разладна кула 2 РЕК Битола и друго.

Тековните средства

Залихи

Од вкупната залиха најголем дел опфаќаат резервните делови односно 80,58 %, додека вкупните залихи на РЕК Битола учествуваат со 82,59 % во вкупните залихи на АД ЕСМ.

Во табелата во продолжение дадена е структурата на залихите по категории и по Подружници:

Во 000 денари

ПОДРУЖНИЦИ	Залихи на сировини и материјали	Залихи на резервни делови	Залихи на ситен инвентар	Залиха на недовршено производство	Вкупно залихи на 31-12-21	%	Вкупно залихи на 31-12-20	%	2021/2020
ДИРЕКЦИЈА	1.949	5	86	0	2.040	0,07%	2.129	0,08%	-4,20%
ХЕС МАВРОВО	9.449	9.446	491	0	19.386	0,67%	20.296	0,75%	-4,48%
ХЕС ЦРН ДРИМ	8.091	4.292	1.896	0	14.279	0,49%	14.437	0,54%	-1,09%
ХЕЦ ТИКВЕШ	4.198	6.954	302	0	11.454	0,40%	12.258	0,46%	-6,56%
РЕК БИТОЛА	154.452	2.003.645	7.778	220.004	2.385.879	82,59%	2.084.524	77,50%	14,46%
РЕК ОСЛОМЕЈ	104.586	284.079	0	25.781	414.446	14,35%	514.240	19,12%	-19,41%
ХЕЦ ТРЕСКА	1.285	12.674	3.315	0	17.273	0,60%	17.343	0,64%	-0,40%
ЕНЕРГЕТИКА	16.078	6.747	1.251	0	24.076	0,83%	24.578	0,91%	-2,04%
ВКУПНО	300.088	2.327.842	15.118	245.785	2.888.833	100,00%	2.689.804	100,00%	7,40%

Во побарувања од купувачите структурата е следна:

Во 000 денари

ПОБАРУВАЊА	31-12-20	%	31-12-21	%	2021/2020
ЕВН	995.456	84,08%	953.358	66,92%	-4%
МЕПСО	27.862	2,35%	116.487	8,18%	318%
Останати побарувања	160.582	13,56%	354.810	24,90%	121%
ВКУПНО	1.183.900	100,00%	1.424.655	100,00%	20,34%

Побарувањата од купувачи на АД ЕСМ се концентрирани на два големи купувачи, чие заедничко учество во вкупните побарувања е околу 75,10 %. Наплатата на истите се одвива во меѓусебно договорените рокови на плаќање.

II. ПАСИВА

КАПИТАЛ

Во капиталот нема некои позначајни промени освен промените во акумулираната добивка кои се резултат на загубата за периодот после одданочување во износ од - 2.360.002 илјади денари.

Во ставката Резерви влегуваат:

Во 000 денари			
ОПИС	31.12.2020	31.12.2021 План	31.12.2021
Резервирања за трошоци за обновување на природни богатства	177.182	923.351	177.182
Резервирања за користи на вработените	368.721	340.000	392.754
Останати долгорочни резервирања	152.955	415.103	86.396
Ревалоризациони резерви и законски резерви	3.447.362	2.478.544	3.046.056
ВКУПНО	4.146.220	4.156.998	3.702.388

Останати долгорочни резервирања се однесуваат на резервирањата што се прават за судски спорови, природни богатства и останати трошоци за вработени.

Долгорочни обврски

Долгорочните обврски се однесуваат на обврски по земени кредити од банки, како што е прикажано во табелата:

Во 000 денари		
Состојба на долгорочни обврски на 31.12.2021		
ОПИС	Каматна стапка	Главнина
Комерцијална банка (КОГЕЛ)	6M euribor + 2,5 %	273.898
Комерцијална банка-Механизација	6M euribor + 1,9 %	612.920
EBRD Фотоволтаици Осломеј 1	3%	72.961
Стопанска банка (Power machines-Rusija)	1M euribor+2,6%	252.111
Дојче банка (Babkok)	12M euribor+1,675%	625.137
KFW банка - Германија (ревитализација)	12M euribor-0,3%	504.358
KFW банка - Германија (ветерен парк)	3,30%	398.850
KFW банка - Германија (ветерен парк) II фаза	1,15%	50.763
KFW Банка Германија (Топлификација)	1,50%	30.931
Вкупно		2.821.929

Тековни обврски

Обврските кон добавувачи во износ од 3.071.913 илјади денари се однесуваат на обврски кон домашни и странски добавувачи. Истите се зголемени за 1.415.335 илјади денари во однос на 31.12.2020 година, додека во однос на планот за 2021 година исто така се зголемени за 2.147.930 илјади денари.

Краткорочни кредити

Се однесуваат на делот од долгорочните обврски кои АД ЕСМ ги има за плаќање во тековната година. Во продолжение во две табели ќе ја прикажеме исплатената обврска по краткорочни кредити до 31.12.2021, како и преостанатите обврски по краткорочни кредити до крајот на идната година.

Табела 1 – Исплатени обврски по краткорочни кредити во период 01.01.2021 – 31.12.2021

Во 000 денари				
Кредит по банка	Каматна стапка	Главнина	Камата	Вкупно исплати 01.01-31.12.2021
FSM Света Петка	6M euribor+2,75%	202.414	3.466	205.880
Комерцијална банка (Когел)	6M euribor + 2,5 %	54.855	10.858	65.713
Стопанска банка (Power machines-Rusija)	1M euribor+2,6%	126.192	12.364	138.556
Дојче банка (Babkok)	12M euribor+1,675%	251.061	12.674	263.735
KFW Банка Германија (ветерен парк)	3,30%	311.546	27.444	338.990
KFW Банка Германија (ревитализација)	12M euribor-0,3%	167.181	0	167.181
ВКУПНО		1.113.249	66.806	1.180.055

Табела 2 – Преостанати обврски по краткорочни кредити за период од 01.10.2022 - 31.12.2022 година

Во 000 денари				
Кредит по банка *	Каматна стапка	Главнина	Камата	Отплати за период 01.01-31.12.2022
FSM Света Петка	6M euribor+2,75%	0	0	0
Комерцијална банка (Когел)	6M euribor + 2,5 %	54.780	9.668	64.448
EBRD Фотоволтаици Осломеј 1	3,00%	8.573	0	8.573
Стопанска банка (Power machines-Rusija)	1M euribor+2,6%	210.138	8.910	219.048
Дојче банка (Babkok)	12M euribor+1,675%	250.788	12.822	263.610
KFW Банка Германија (ветерен парк)	3,30%	311.294	26.268	337.562
KFW Банка Германија (ревитализација)	12M euribor-0,3%	166.608	0	166.608
ВКУПНО		1.002.181	57.668	1.059.849

* Вкупниот износ на камата и главница кој треба да се плати до крај на идната годината се пресметковни бидејќи каматите за кредитите се со променлива каматна стапка и се вкalkуирани согласно амортизационите планови и не се книжени во сметководствената евиденција, а обврската за плаќање ќе се реализира согласно променливите каматни стапки кои важат во периодот на плаќање.

В. ИЗВЕШТАЈ ЗА ГОТОВИНСКИОТ ТЕК

Готовинскиот тек за период 01.01.2021 – 31.12.2021 година е следен:

ОПИС	Во 000 денари
	31.12.2021
Нето добивка/ загуба	(1.728.207)
Амортизација	2.577.428
Даноци	-
Вкупно	849.221
Даноци	-
Промени во побарувања од купувачи	(240.755)
Промени во останати побарувања	(670.057)
Промени во залихи	(199.029)
Промени во останати тековни средства	12.208
Промени во добавувачи	1.415.335
Промени во останати обврски	1.166.136
Готовински тек од оперативни активности	2.333.059
Промени во нематеријални средства	26.380
Промени во земјишта и згради	(963.288)
Промени во опрема и машини	594.783
Промени во останати фиксни средства	416.530
Промени во останати финансиски средства	17
Амортизација	2.577.428
Готовински тек од инвестициони активности	(2.503.006)
Слободен готовински тек (Free cash flow)	(169.947)
Дивиденди	-
Промени во долгорочни кредити	(232.669)
Промени во краткорочни кредити	(159.298)
Промени во акционерски капитал	-
Промени во резерви	(443.832)
Промени во задржана добивка	(1.326.901)
Добивка/загуба за финансиската година	(1.728.207)
Готовински тек од финансиски активности	(434.492)
Нето готовински тек	(604.439)
Парични средства на почеток на година	1.745.997
Парични средства на крај на година	1.141.558

Готовински тек е направен за добивање на пореална слика за движењето на сите готовински приливи и одливи во зависност од тоа за што се употребени и од каде потекнуваат.

Некои позначајни показатели

Показателите се пресметани врз база на прочистен биланс на состојба т.е. намален за интерните односи и АВР и ПВР.

ОПИС	31/12/2020	31/12/2021 План	31/12/2021
Показател за тековна ликвидност	1,788	2,625	1,128
Брза ликвидност	0,994	1,621	0,630
Показател за финансиска задолженост	0,100	0,098	0,089
Показател за вкупна задолженост	0,151	0,134	0,200
Equity ratio	0,849	0,843	0,800
Financial debt equity ratio	0,117	0,117	0,112
Debt equity ratio	0,178	0,158	0,250
Повраток на актива	-2,42%	-2,37%	-4,01%
Повраток на капитал	-2,63%	-2,59%	-4,63%
EBIT/трошоци за камата	-10,308	-11,257	-26,096
Денови на врзување на залихи	174	189	102
Денови на врзување на побарувања	47	50	56
Денови на плаќање на обврски кон добавувачи	107	65	109

Показателот за тековна ликвидност е мерило на способноста за плаќање на обврските и означува колку пати се состојат тековните обврски во тековните средства односно колку од тековните обврски се покриени со тековни средства. Од показателите гледаме дека тековните обврски се покриени 1,128 пати со тековни средства и ваквата ликвидност покажува влошување за разлика од последниот анализиран период 31.12.2020 кога овој показател изнесувал 1,788. Показателот за брза ликвидност е поверодостоен за нашата компанија бидејќи залихите во АД ЕСМ секако не се наменети за продажба односно од нив не можеме да очекуваме зголемување на ликвидноста. Колку показателите за тековна и брза ликвидност се поголеми толку е подобро за компанијата. Показателот за брза ликвидност треба да изнесува барем 1, за анализираниот период е понизок од овој параметар и изнесува 0,630 што покажува намалување на ликвидноста за разлика од 31.12.2020 година.

Показателите на задолженост се слични со последниот анализиран период поради редовната исплата на обврските по кредити.

Показателите на поврат на актива, капитал и покриеност на камата се влошени поради негативниот финансиски резултат за овој период.

Деновите на врзување на побарувања покажуваат полоша наплата односно зголемени денови во однос на деновите на побарувањата на 31.12.2020.

Повеќето показатели од погорната табела покажуваат задоволителна состојба на компанијата.

Изработил:

Владимир Славковски
 Игор Трпчески

Директор на сектор финансии
Добрила Стефаноска дипл.екк.

АД ЕЛЕКТРАНИ НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА -
СКОПЈЕ, ДИРЕКЦИЈА

05-1185/1

28-02-2022

ДО
Управен одбор на АД ЕСМ

**Предмет : Финансиски извештај за работењето на АД Електрани
на Северна Македонија**

Во прилог Ви го доставуваме Финансиски извештај за
работењето на АД Електрани на Северна Македонија, во државна
сопственост, Скопје, за период 1.1.2021 - 31.12.2021 година.
за нејзино усвојување.

Со почит,

Изготвил/Одобрил : Владимир Славковски

13

Директор
Финансов/Дирекција
Добрила Стефаноска дипл.екк.

Ко:

- Архива
- Директор на Сектор/Подружница